

gang til rekvisiti lokaler og gemmer, om fornødent under anvendelse af magt. Politiet bør efter anmodning yde fogedretten bistand hertil. En sådan ordning svarer til, hvad der gælder ved udlæg og i forbindelse med fogedrettens bistand til opretholdelse af et forbud, jf. retsplejelovens § 498 og § 646, stk. 2, 2. pkt. Udvalget vurderer, at det formentlig kun sjældent vil være nødvendigt, at fogedretten gør brug af muligheden for anvendelse af tvang.

I de tilfælde, hvor rekvisitus eller en repræsentant for denne er til stede, vil den pågældende i reglen uden videre efterkomme fogedrettens afgørelser, og i de fleste andre tilfælde vil en henvisning til muligheden for tvangsmæssig gennemførelse være tilstrækkelig til, at den pågældende bøjer sig. Er rekvisitus ikke forud blevet underrettet om forretningen, og træffes ingen på undersøgelsesstedet, bør forretningen i reglen udsættes til foretagelse på et andet tidspunkt, og der vil således i denne situation kun under særlige omstændigheder være anledning til, at fogedretten træffer beslutning om at gennemføre undersøgelsen og skaffe sig adgang til lokalerna. Dette vil efter udvalgets opfattelse snarere kunne komme på tale, hvis rekvisitus har fået underretning om forretningen, men ikke giver møde, hverken personligt eller ved en repræsentant.

I forbindelse med mulighederne for at gennemføre undersøgelsen ved anvendelse af tvang har udvalget overvejet, hvorvidt det bør pålægges rekvisitus at give de oplysninger, som fogedretten finder nødvendige til undersøgelsens gennemførelse.

Udvalget anfører, at rekvisitus kun sjældent må antages at ville nægte at fremkomme med oplysninger i forbindelse med en bevissikringsundersøgelse. Nægtelse vil dog kunne forekomme, og det ville da ud fra et effektivitetssynspunkt være hensigtsmæssigt, hvis fogedretten kunne tvinge rekvisitus til at give oplysning, f.eks. om, hvor et eventuelt varelager befinder sig, hvor regnskaber og bogføringsmateriale mv. opbevares, eller om et eventuelt password til rekvisiti edb-system.

Medtagelse af en regel om oplysningspligt vil imidlertid efter udvalgets opfattelse rejse det problem, at man ved at opfylde oplysningspligten vil kunne udsætte sig selv for strafforfølgning.

I de sager, hvor bevissikringsreglerne typisk vil blive anvendt, vil der i reglen formentlig kunne blive tale om straf for krænkelse eller overtrædelser, jf. eksempelvis ophavsretslovens § 76 og varemærkelovens § 42. En regel om oplysningspligt vil således regelmæssigt kunne indebære, at rekvisitus tvinges til at fremkomme med oplysninger, der viser, at der foreligger et strafbart forhold, eller belyser dets omfang.

En sådan situation foreligger typisk ikke ved anvendelse af oplysningspligten efter retsplejelovens § 497 (tvangsfuldbyrdelse) og konkurslovens § 100 (oplysninger til brug for bobehandlingen).

Efter retsplejelovens § 752 har en sigtet i en offentlig straffesag ikke pligt til at udtale sig, og vedkommende skal gøres bekendt hermed. I tilslutning hertil antages, at bestemmelser i særlovgivningen om oplysningspligt ikke kan eller ikke bør anvendes, når sigtelse er rejst, eller der er grundlag herfor. Endvidere kan den, der efter artikel 6 i den europæiske menneskerettighedskonvention anses for »anklaget«, i henhold til Menneskerettighedsdomstolens praksis ikke pålægges oplysningspligt.

Efter en samlet vurdering har udvalget fundet, at en regel om oplysningspligt ville rejse sådanne problemer i relation til at udsætte sig selv for straf, at en sådan regel ikke bør medtages. Udvalget har herved også lagt vægt på, at mistænkte, mod hvem der foretages ransagning, jf. retsplejelovens § 794, ikke har oplysningspligt. Alternative løsninger, f.eks. en ordning, hvorefter det kan pålægges rekvisitus at fremkomme med oplysninger, hvis rekvisirenten giver afkald på strafferetlig påtale, har været drøftet. Også en sådan ordning, hvorefter rekvisitus under trussel om bøde mv. kan tvinges til at levere beviserne for sin egen erstatningspligt, ville dog efter udvalgets opfattelse være mindre rimelig.

Udvalget bemærker, at selv om der ikke medtages en regel om oplysningspligt, vil rekvisiti undladelse af at fremkomme med oplysninger ikke altid kunne ske helt omkostningsfrit. En sådan undladelse vil efter omstændighederne kunne komme rekvisitus bevismæssigt til skade i en krænkelsessag (såkaldt procesuel skadevirkning). Nægter rekvisitus at oplyse et password til sin computer, vil det endvidere kunne komme på tale, at fogedretten beslaglægger computeren med henblik på at give en sagkyndig mulighed for at forsøge at bryde koden.

Der henvises til betænkningen side 72-77.

Lægemedelstyrelsen og Landbrugsraadet anfører i deres høringssvar over betænkningen, at udgangspunktet bør være, at rekvisirenten ikke har adgang til at være til stede under bevissikringsundersøgelsen, med mindre fogedretten konkret finder det berettiget. Baggrunden herfor er navnlig, at det frygtes, at rekvisirentens tilstedeværelse vil kunne give denne indsigt i rekvisiti forretningshemmeligheder mv.

Justitsministeriet har ikke fundet grundlag for i udgangspunktet at fravige det almindelige princip i retsplejen, hvorefter begge sagens parter har ret til at være til stede under sagens behandling. Justitsministeriet